ГОДИНА XV. На Цетињу, у Недјељу, 26. Јануара 1886. БРОЈ 4.

Излази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији »Гл. Црногорца« на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дописи шиљу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

Њено Височанство Књагиња Милена примила је у сриједу, 23 јануара, овај брзојав из Петрограда:

ЊЕНОМ ВИСОЧАНСТВУ КЊАГИЊИ ЦРНЕ ГОРЕ.

Богу хвала здраво присјех у Петроград. Његово Величанство са свијема Великијем Књажевима најмилостивије је извољело срест ме на станици. Имао сам такођер ријетку част одмах се представити Њеном Величанству и изручити Јој Твоје поздраве. Њина Величанства предусрели су ме и овај пут с оном свагдашњом добротом и љубави, на коју су нас одавна научили, на чем ћу им вјечито бит благодаран. Дјеца су здраво.

Никола.

Наредба Великог Суда.

Нарочитим споразумом између црногорске и аустро-угарске владе, основаном на начелу узајамности (реципропитета), установљена је ова уредба:

Нашљество покретних ствари за поданике црногорске у свима земљама аустро-угарске монархије, као и у Босни и Херцеговини, и обратно за поданике свију аустро-угарских земаља у књажевини Црној Гори, од сад се ослобођава од сваке таксе (фискалне) која је узимана у корист државне касе, као и од сваког процента. Објављујући ову уредбу, нарећујемо књ. властима црногорским да се од дана објаве у нашем званичном органу „Гласу Црногорца“, у питању о узајамном нашљедству покретних ствари имају строго придржавати ове уредбе.

Цетиње 21 јануара
1886 год.

Из канцеларије Великог Суда.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ЦЕТИЊЕ, 25 јануара.

Као што нам јавља жица, Његово Височанство наш Господар и Књаз присиио је у сриједу, 22 о м. у Петроград.

Потребу овога пута у Русију није тешко погодити. Тамо су вазданњи и опробани пријатељи наши, тврдо и поуздано заплеће Црној Гори. Тамо су на наукама драга дјечица Њиховијех Височанстава. Први је разлог Владаоца, други оца побудио, да овом приликом учини пут у Петроград.

У Петрограду су стари пријатељи и добруради савјетници наши. Добро је чути њихову ријеч у свако доба, нарочито пак сада, кад се наш узвишени Владалац спрема, да дјелима [illegible] опширним унутрашњим реформама усрећи своју земљу и изведе је на пут мирнога и напредног развитка.

Не зна се шта носи дан, шта ли ноћ. Свије[illegible] је некако усколебан, на све стране осјећа се њека несталност, чини се као да је пуно послова несвршених, пуно питања нерјешених.

Оваково стање готова је жеравица, на коју само треба да пане нешто запаљиве материје, па да све букне у пламен.

Тај пламен могао би и нас лизнути, а нама треба мира за много и много година.

Нигдје није згодније мјесто него у Петрограду, да се чује из уста нашега узвишеног Владаоца ријеч о миру. Можда ће Русима чудно звонити та ријеч из уста црногорског Владаоца, узвишеног потомка онијех, од којијех су они вазда слушали само убојне покличе.

Али та ријеч треба да се чује, јер је Црној Гори доиста од потребе мир.

Црна Гора, којој је од потребе мир, не ће својим држањем никоме давати повода да се узнемири. Она ће се, као и до сада, понашати према свакоме правилно, пазећи на интересе своје, који су онда најбоље заштићени и осигурани, кад се не доводе у опасност лакоумним изазивањем и недораслим експериментима.

Али Црна је Гора мала, да би могла сама из својијех сила осигурати се за свој мир и своју безбједност. За то јој треба јака потпора, треба јој спага која нешто значи на вази Јевропе, треба јој глас који се добро чује на вијећу јевропскоме.

Ту снагу, тај глас има Русија, а она ће вазда бити за нас, у толико прије, што овом приликом не тражимо рата, него питемо мир, не размахујемо јатаганом, него грамчицом мира.

За унутрашње преустројство, за многобројне радове око народно-економског унапређења нашег, који нам предстоје, хоће се разумно усредсређење свијех сила земаљских само око тијех послова. Без тога не могу се постигнути знатни резултати. А тога усредсређења не може бити, гдје није мира, па не само то, него и гдје није потпуне сигурности од свакога узнемирења.

Да ту сигурност добије Црној Гори је неопходно потребно, ради срећнога успјеха у тешкијем пословима око унутрашњег препорођаја њеног.

Истина, силама које дрмају Јевропом стало је у равној мјери до мира. Али, при свем том, видјело се најочигледније баш у потоње вријеме, како је и при најбољој вољи тешко одржати мир, кад се неко пође да га из којих му драго разлога поремети.

Да би се Црна Гора осигурала од свијех непредвиђених случајева, да би се са свијем спокојно и без икаквог презања могла предати дјелима мира, ништа јој у томе не може толико послужити као њено правилно држање, пријатељска пажња са сусједима и јако заплеће у моћноме, једновјерном и једноплеменом брату на сјеверу.

Наш узвишени Господар биће у том смислу највјернији тумач потреба и осјећања своје земље и свога народа. Њега ће тамо добро разумјети, а нама је го довољно.

Иза тога можемо с поуздањем у будућност гледати, и узнесена срца и душе спремати се да добродошлицом поздравимо узвишеногa Господара нашег, брижљивога оца и усрећитеља ове земље.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

БИОГРАД, 19 јануара. Заједничка нота великијех држава те је данас предата влади, објашњује, да су се велике државе, узевши на знање одговор противни првој заједничкој ноти о распуштању војске, сложиле бранити нападнуту страну. Ни у каквом случају велике државе неће допустити промјене граница државнијех.

ЦАРИГРАД, 22 јануара. Султан је потврдио турско-бугарску погодбу. Порта је разаслала окружницу великијем државама, којом им ту погодбу подноси на развиђај и сазива конференцију посланика ради одобрења погодбе.

ЛОНДОН, 22 јан. „Тајмс“ дознаје, да по гласу турско-бугарске погодбе обје стране сматрају да уговор берлински остаје у снази својој, осим онијех чланака и тачака те су промијењене новом погодбом. Погодба одређује да ће се књаз Александар поставити за губернатора Источне Румелије на пет година и то ће се, послије сваке пете године, понављати по вољи Султановој, без икаквог посредовања другијех великијех држава. Књаз Александар се обавезује да ће бранити турску царевину.

ПЕТРОГРАД, 23 јан. Његово Височанство Књаз Црне Горе присиио је овдје.

ПАРИЗ, 23 јан. За министра резидента француске републике на Цетињу наименован је Патримонијо.

АТИНА, 23 јан. Данас је преставницима великијех држава предат одговор грчке владе на њихову изјаву. Тај одговор се не разликује ни у чем од онога којим је атинска влада одговорила на Солсберијев брзојав.

БЕЧ, 24 јан. „Политичној Кореспонденцији“ јављају из Цариграда: Погодба (прелиминарна) турско-бугарска одређује у главном ово: Књаз Александар поставља се на пет година за губернатора Источне Румелије и то ће се именовање понављати сваке пете године. За случај ако би стране навале напале на границе Бугарске или Румелије, Турска ће послати своје војске у помоћ колико устреба и том ће војском заповиједати књаз Александар. Ако ко нападне Турску с друге стране, послаће књ. Александар Турској у помоћ бугарску војску, која ће бити под командом турском.

БЕЧ, 24 јан. „Политичку Кореспонденцију“ увјеравају из Букурешта, да је изасланику бутарском наложено да при преговорима о закључку мира пите од Србије и накнаду ратнијех трошкова. Мацид-паша ће ставити тај захтјев у име Порте.

ЛОНДОН, 24 јануара. Гледстон је саставио владу. Министар иностранијех дјела је лорд Розбери.

БУКУРЕШТ, 25 јануара. Како Мацид-паша није показао формалнијех пуномоћи за погодбу о миру са Србијом, упућен је Мијатовић да настави погодбе тек пошто Мацид-паша буде добио потребну пуномоћ. Услијед тога мисли се да ће се погодба о закључку мира одложити на осам дана.

БИОГРАД, 25 јан. Одговор биоградске владе на заједничку ноту великијех држава узима ноту просто на знање не упуштајући се ни у какво разлагање.

ЦАРИГРАД, 25 јан. Одговори великијех држава на турску окружницу о погодби турско-бугарској у опште су повољни, осим одговора Русије, која не пристаје без услова на пријављену погодбу.

ПЕТРОГРАД, 25 јан. Његово Височанство Књаз Црне Горе присуствовао је синоћ при првом великом дворском балу.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

Србија и Бугарска.

И ако се ни најновији брзојави о турско-бугарској погодби не слажу у свима појединостима — јер, док „Тајмс“ јавља да ће се књ. Александар поставити сваке пете године за губернатора Румелије „по вољи Султановој (au gré du Sultan, као што нам доставља Кор. Биро) „Politische Korrespondenz“ нема спомена о том додатку — ипак је толико јасно да је та важна и значајна, та с толиким нестрпљењем и с толиком зебњом очекивана погодба несумњиво и коначно утврђена.

С погледом на то имала је „Нова Сл. Преса“ из Цариграда још 15 јан. брзојав, по ком су се странке погодиле у овијех шест тачака:

1. Књаз Александар поставља се на пет година за преставника Султана у Румелији.

2. Како књазу није дозвољено пребивати у Пловдиву, поставиће он једног ђенералног губернатора, кога ће Султан потврдити.

3. Књаз ће бити наименован турскијем муширом и доћи ће у Цариград да се поклони Султану. Да не би морао носити фес, биће именован ђенералом коњице, јер тако може носити калпак.

4. Књаз јемчи да ће данак те га је Источна Румелија дужна плаћати, тачно исплаћивати.

5. Турска ће држати у Бургасу један батаљон низама посаде, но под заповиједи књаза бугарског.

6. Књаз се одриче села у планини Родопи.

Из Биограда се потврђује глас, да је бугарска влада наредила да се граница са стране Србије од 29 (17?) јануара затвори.

Бисмарков лист „Сјеверно-њемачке повине“ доносе писмо из Биограда, које подробније разлаже много спомињану погодбу између Србије и Грчке.

Дописник увјерава да је та погодба углавила домак и размак српског и јелинског живља на Балкану. Према томе ће сјеверна граница јелинства према Србији бити Невроком у долини Црне Ријеке (Кара су) у Источној Мађедонији, одатле преко Мелника у струмској области до жељезнијех врата вардарске долине, а одатле се повлачи српско-јелинска међа преко Битоља и Охрида до ушћа ријеке

Скубе; споменути градови припашће Грчкој, а Прилип остаје Србији. У тијем ће се међама поштовати Срби и Грци, нити ће једни другијема сметати у ширењу свога живља. Ту међу, која је сад повучена тек теоријски, сматраће обоје да најбоље одговара међусобнијем народнијем и просвјетнијем надама. Свака страна задржава себи пуну слободу да одређује своје границе према Бугарима, но једна другој ујемчује издашну помоћ, ако би великобугарски покрет попријетио интересима Србије и Грчке.

Истом листу јављају о најновијем мирољубивом обрту у политици биоградске владе ово:

„Вође народно-либералне и напредне странке бјеху се састали на договор и ту уговорили и написали меморандум, те га подијели краљу; овај пошље тај лист скупштинском одбору двадесеторице на оцјену, те му се, осим питања о миру, поставе још и ова питања: 1. Како да се рјешти заплет у који се држава заплела својом иностраном политиком? 2. Шта да се учини послије закључка мира да се државни ред изнутра окријепи? и 3. Је ли напредна странка способна да сама ријешти задатак у питању 2., или би јој се ваљало ради тога удружити са другијем странкама? — На прво питање одговорио је одбор са 10 од 15 назочнијех гласача, да Србија нема куд камо по да закључи мир, но разумије се под часнијем условима који не би понизили достојанства државе, и ако до сад мора напустити смјер да заступи пут бугарском уједињењу, јер су догађаји доказали да Јевропи није ништа или врло мало стало до одржања берлинског уговора.

На друго питање одговорио је одбор, да се одмах послије закључка мира мора предузети обнова устава у духу потпуне слободе народне, јер само ће тако бити могуће ублажити досадашње противности између разнијех партија. При вијећању о трећем питању разиђоше се одборници у противноме мишљењу. Пироћанац и Новаковић говораху, да се само тако може сазвати велика народна скупштина и обновити устав, ако у том раду буду учествовале све странке у држави, те за то предлагаху да се напредна странка удружи са народно-либералном и с умјереним радикалцима. Но већина је била одлучна против сваке слоге са либералцима, те се у жестини препирке могле чути ријечи: „не бих остао ни у рају да тамо видим Ристића“. Мало је попустљивија била већина према споразуму с радикалцима, јер знадијаше да се г. Гарашанину удружење с радикалцима у овијем приликама не чини немогуће или, управо, да он то жели. На то изјаве Пироћанац и Новаковић, да им је немогуће да и на даље помажу „родољубне тежње“ напредне странке, пошто већина њена иде правцем те га они у садашњим приликама не могу одобрити“.

Ако је вјеровати листовима око владе аустро-угарске, почиње термометар аустро-угарскијех симпатија према Србији живо падати. „Пестер Лојд“ има врло опор одговор оном Србину те се туже на Јевропу, управо на Аустрију, да је напустила Србију која је због ње страдала, те му вели да Србији није нико крив и да није било Аустрије са Кевенхилером, бугарски би Књаз ушао са својом војском у Биоград. И т. д. и т. д. — И прашка „Политика“, да би у том погледу био пуни „двојјев“ и с ове и с оне стране Лајте, љуто кори биоградску владу што је толико злоупотријебила пријатељство аустро-угарско те завршује вакелу свог уводног чланка озбиљном опоменом, да биоградска влада добро запамти да је „по Србију и у Бечу куцнуо дванаести час“. — Vae victis!

О српско-бугарском питању јављају Пол. Кор. из Ниша:

Мијатовић и Лешјанин, преставници Србије за преговоре о миру, наумили су бити у Букурешту најдаље у (прошлу) суботу. Како параброди још не плове Дунавом, мораће они поћи преко Базјаша и Вршца, што је заходније за дан-два.

„Н. сл. Пресп“ јављају из Биограда да је Мијатовић понио собом врло мирољубиве наредбе. Србија нити иште нити ће дати наплате ратнијех трошкова, но иште да се све жалбе споменуте у ратном прогласу Србије задовоље, напме да се уреди бреговска ствар.

Пол. Кор. јављају из Пловдива, да је бугарска влада наручила 40 000 Бердановијех пушака и да је скоро примила 48 Круповијех топова, то сад има свега 173 наредна топа.

„Будап. Кор.“ јављају из Биограда да је глас, као да је ђенерал Лешјанин ради преговора о миру придодат Мијатовићу, као војни савјетник, лажан. Мијатовић је сам опуномоћен, а помагаће га особе српског посланства у Букурешту.

Турска и Грчка.

Јавља се да су се Крићани скупили у народни збор, који је ријешио да се Крита присаједини Грчкој, ако се споје Румелија и Бугарска. То се ријешење предало преставницима великијех држава с молбом да га поднесу својим владама. Говори се да власти нијесу могле спријечити тог збора, јер је народ пријетио, да ће губернатора Савас-пашу ухватити и повести у брда као таоца.

Помирљива вијест „Ажанс Аваса“ о промјени у тежњи грчке владе, одмах сепорела из Атине и каже се да влада ни часа није промијенила свога мишљења, јер се с њом навијек слаже и краљ и народ.

Нема сумње да се грчка влада подржавала у свом отпору против навале инглеског посланика највише надом у скорашњу промјену британске владе, што се међутијем и догодило. Инак се може сумњати да ће Гледстон подржавати Грке у ратоборној вољи, прво што је одобрио у главном политику пређашње владе на Балкану, а друго што ће имати пуне руке посла с Ирском. Само неће тако опоро пријетити свемогућом инглеском морнарицом, као што је чинио лорд Солсбери и неће се тако наслањати на њемачко-аустријску струју, као што је то чинио његов предњак, а што је главно, не само да неће тражити задјевице с Русијом, но ће се латити сваке прилике да с њоме сложно ради.

Грчка морнарица није отиловила у Криту.

Велика Британија.

Као што вели наш брзојав, Гледстон је саставио нову владу, у којој му је лорд Розбери, Ротшилдов зет, министар иностраних дјела. Тај избор је у толико сретнији, што је Розбери и добар лични пријатељ кнеза Бисмарка и сина му, те ће тако моћи ублажити злу вољу, којом је гвоздени канцелар силне Њемачке од прије био задахнут према Гледстону.

О сједници парламента, која је обалила владу Солсберијеву, јавља се:

Приликом расправе о адреси предложи посланик Цесен Колинс исправак, да парламенат изјави сажаљење, што се сељацима не чине олакшице у стицању малијех закупнијех добара. Чеплин изјави да би то било неповјерење влади. Гледстон говори за предлог и прима одговорност за све послједице од примања тог исправка. Послије тога буде исправак примљен с огромном већином од 121 гласа. Сви су Ирци гласали уз Гледстона.

Тијем је новој влади ујемчена довољна већина да може спокојно и и поуздано управљати државом бар за шест година.

Француска.

Из Париза јављају „Пол. Кор.“, о тамошњем борављењу Његовог Височанства нашег Господара и Књаза, да је пресједник републике, г. Јулије Греви позвао, послије посјете, Његово Височанство на доручак. Пресједник министарства француског, г. Фрејсине, турски посланик Есад паша, руски војни агенат барон Фредерикс и друге угледне особе долазиле су да се поклоне Његовом Височанству. Паризлије имале су прилике видјети нашега Господара скоро сваки дан у болоњској шуми и у позориштима,

Париски листови јављају:

У прошли петак пошао је пресједник републике, у пратњи ђенерала Питијеа и пуковника Лихтенстајна у „Хотел Континентал“ да учини посјету Његовом Височанству нашем Господару и Књазу.

Као што смо предвидјели, гласање о амнестији у француској скупштини, и ако је оставило владу у мањини, инак не само да јој није нахудило, но хоће да јој, на против, још окријепи положај. Радикалци су се у том питању поцијепали и већина није за то да се сви политички осуђеници пусте на слободу, особито не они алжирски Арапи, који су у побуни убијали и жене и дјецу, па ни они чиновници који су осуђени што су се мијешали у изборе. Скупштина је изабрала одбор за амнестију од једанаест чланова, од којијех су шесторица против сваке амнестије, а од осталијех већина само за условну, за коју је и радикалски вођа Клемансо. То је одсудна побједа владе а пораз непомирљивца Рошфора, који се био удружио с противницима републике само да нашкоди влади, ради чега га је Клемансо с већином радикалне странке и напустио.

Аустро-Угарска.

Царевинско вијеће састало се опет у Бечу послије божићњијех празника. Владини листови це очекују ни сами много од отог састанка и боје се да бечка скупштина неће моћи одговорити свем очекивању владе.

Сви се листови бечки и пештански баве бесједом гр. Андрашије о Румелији те је доносимо у овом листу. Одговор министра-пресједника Тисе био је врло хладан. Рече да не може одговорити, јер то није његов посао но министра иностранијех дјела, а ни ствар о којој се пита није још докончана.

Све новинске оцјене слажу се у томе да сарадник берлинског уговора није задовољно очекивања. „Ил' није треба говорити, ил' није ваљало да рече све; или је говорио сувише, ил' није казао доста“. У том суду једног бечког листа као да је исказано јавно мишљење. Ако је смјер Андрашијев био да пољуља гр. Калнокија, као што се чини, и да каже како би он умио боље, ни-

---

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Руски пјесници у биографијама.

Написао Н. В. Гербељ.

Преводи с руског М. Драговић.

В. В. Капнист. *)

(Наставак).

Василије Василијевић Капнист, син бригадијера Василија Петровића, који је погинуо јуначком смрћу под Егередорфом, родио се је 1757 године у Полтавској губернији, Мирградском округу, у своме селу Обуховки које је описао доцније у својијем пјесмама по примјеру Орација и Державина, који је опјевао своју Званку. Капнист је изгубио оца још кад је био у колијевци, те је због тога, од самога ђетињства, био остављен самоме себе и може се истинито тврдити да је он својијем изображењем, које је послије у књижевности прославило његово име, благодаран једино самоме себе, своме уму и своме неуморноме труду. Бачен на вољу судбе, у сред шумне столице, Капнист је у петнаајестој години почео службу као капурал у лајбгвардију у Измаиловски пук. Послије четири године службе био је произведен, године 1775, у чин официрски, и било му је тада тек 18 година. Све слободно вријеме, које му је претијецало иза службе, посвећавао је наукама, изучавајући при томе француски и њемачки језик и старе класике, читао је такође производе стачаствених пјесника. Познанство и дружба са Державином, Хемницером и Богдановићем подржавали су га и кријепили к' новим трудовима. Првим сачињењем Капнистовим била је једна ода на францускоме језику, која је наштампана у особитој књижици 1775 године. За овијем је сљедовала „Сатира прва и послѣдња“ која је наштампана у „Петроградском вјестнику“ за 1780 годину. Године 1777 Капнист је оставио војничку службу и вратио се у Малу Русију. Овђе је, године 1782, био изабран за предводитеља племства Мирградскога округа Кијевскога намјесништва, а године 1785 био је почашћен од свега племства кијевске губерније званьем предводитеља племства цијеле губерније, а тада му је било тек 28 година. Те исте, 1785 године, био је удостојен званьа правога члана царске руске Академије; године 1787 био је произведен у чин колешкога, а 1799 године у чин статскога савјетника и прибројен је тада к дирекцији (управа) царскијех театра. Године 1783 појавила се је ода Капнистова „На робство“. Послье овога појавио се је цио ред Капнистових ода, у којијема се налази врло лијепих мјеста, али је општи карактер њихов пунан мајсторлучења какве су све оде осталих пјесника XVIII вијека, изузимајући из овога броја само Державина. Моралне и елегичне оде испале су Капнисту много боље него свечане оде. Што се тиче његових орацијевских и анакреонтовских ода — оне се и до сада читају са задовољством, не гледајући на то што је њихов језик у неколико остарао. Најбоља му је међу овима превод „Споменика“, који је онако дивно изведен код Державина и Пушкина.

Капнист се није прославио нити свечаним, нити анекреонтичким одама. Слава је његова ограђена на његовој комедији „Јабеда“, коју је посветио цару Павлу Петровићу. Комедија „Јабеда“ наштампана је године 1798 и исте године постављена на сцену. Она је имала изванредни успјех и држала се је на сцену све док су се појавиле комедије Грибоједова и Гоголља. Подкријепљен успјехом „Јабеде“ Капнист је превео Мољерову комедију „Сганарељ“, која је била престављена на сцену петроградскога театра, године 1806; али она није имала никаквога успјеха. Што се тиче његове оригиналне трагедије „Антигона“ то је она имала још жалоснију судбину — пропала је на првој престави. Капнист је дочекао оба ова удара са стојичким равнодушјем и сам се је послье смијејао над овим пјесмама у два своја епиграма која је написао, један на комедију „Сганарељ“, а други на трагедију „Антигону“.

Послѣдње године свога живота Капнист је проживио у својој Обуховки, бавећи се преводима из Орација. Године 1806 издао је књигу својијех стихотворења коју је посветио цару Александру, зашто је добио на дар претен у брилијантима. Године 1815 наштампао је (у 17 броју „Читања у Бесједи љубитеља руске књиге“) своје писмо к' графу С. С. Уварову у којему је разлагао питање како ваља преводити „Илијаду“ — александриским стихом, или екзаметром. Године 1818 наштампао је, у „Сину отачаства“, своју прелијепу пјесму „Обуховка“. Послѣдња Капнистова пјесма била је пјесма „На успомену бријесту“, који је растао у његовоме врту.

Капнист је умрио 28 октобра 1824 године у своме селу Обуховки, ђе је и сахрањен. Прва књига његових скупљених сачињења изашла је у Петрограду 1796 године. Друго издање, исто у Петрограду, 1806 („Лиричка сачињења“), а треће, издање Смирдина, исто у Петрограду 1849 под насловом „Подпуни скуп сачињења В. Капниста.“

Ђ. А. Неледински-Мелецки.

Ђорђе Александровић Неледински-Мелецки родио се је 6 септембра 1752. Учио се је напријед код куће, а послье тога у Стразбуршкоме универзитету, ђе је свршио подпуни курс наука. Пошто се је вратио у Русију ступио је на војничку службу и, почињући од 1770 године, па до закључка Кајнарџиског мира, 1774, прослужио је у ратујућој војсци. За све вријеме опсаде Бендера налазио се је под стијенама те тврђаве, а при освојењу исте учествовао је при јуришу. По свршетку рата Неледински био је награђен чином првог мајора и послан у Цариград да стоји код тамошњега рускога посланика књаза Репнина Послье тога ступио је на службу у војсци која је становала у Финландији, а године 1786 изашао је из службе са чином пуковника. Године 1796, пошто је ступио на престол цар Павле, Неледински је опет био позван на службу као статс секретар при примању молбеница које се дају на царско име, којом приликом дат му је чин статскога савјетника. Год. 1797 добио је у дар 800 душа мужика, а 1798 пратио је цара приликом његовога путовања у Москву, Казан и Бијелу Русију; год. 1799 био је награђен чином правога статскога савјетника и орденом св. Ане I. степена; године 1800 био је постављен за сенатора, којом приликом дарован му је чин тајнога савјетника. Године 1801 послат је, заједно с' Лопухиним, да прегледа (ревизира) Слободско-Украинску (сада Харковску) губернију. Послье тога он је заузимао мјесто почаснога старатеља Петроградскога Старатељскога Савјета; био је чланом савјета обћества благороднијех ђевојчица и института ордена св. Екатарине. За све ово вријеме користовао се је највећим повјерењем и пријатељством царице Марије Теодоровне. За трудове своје Нелединski је био награђен Александровским лентом (орденом св. Александра Невског) године 1808. Због слабости [illegible]

*) Види 17, 18, 19 и 20 број „З. те“ за 1885

је усиво. Том приликом причају нам бечке новине, да је Андрашија у сред најусиљешније своје владе напустио управу аустријске политике, не ради политике, но за то што није више могао поднијети трошкова свог високог положаја, те је пошао да уреди св је запуштено имање.

Њемачка.

Сва се њемачка разлијеже од одјека велике бесједе те је кнез Бисмарк говорио у пруској скупштини — против Пољака. Данас нам не допушта простор листа да ту значајну бесједу прикажемо, само спомињемо, да је Бисмарк устао против њемачког царевинског вијећа, које је осудило његову политику безобзирног прогона пруских Пољака, те је изјавио да ће се вкаде њемачкијех савезнијех држава морати побринути да се ујемчи развој њемачке царевине противу већине царев. вијећа, ne quid respublica detrimenti capiat, (да се држава не оштети). Предложиће пруској скупштини да се сви Пољаци раселе, властелинска добра пољачка, која вриједе око 100 милијона талијера, да покупује држава, а Пољаке да размјести по њемачкијем крајевима, но да се не смију женити Пољакињама но само Њемицама. — До сад је за Бисмарка био велики број мушког народа у Њемачкој, сад ће за њега погинути и жене, особито дјевојке усиједјелице.

Против Бисмарка је у царевин. вијећу, поред осталијех, устао и пољачки посланик, бар. Греве, који је љетос био неколико дана на Цетињу.

Андрашија о Румелији.

У господском дому угарског сабора ставио је бивши управник аустро-угарске политике, гр. Јулије Андрашија, на угарску владу ову интерпелацију:

Високи доме! У листовима, који су обично добро обавијештени, подржава се од дужег времена вијест, да ће се питање о бугарско-румелијском сједињењу на темељу особнога сједињења ријешити тако, да ће књаз бугарски као сузерени књаз уједно бити од Порте именован за становити број година гувернером Румелије; надаље да се коначни уговор о том међу Портом и књазом Александром имаде очекивати већ у најближем времену, па да у том случају имаде изгледа, да ће тај уговор велевласти накнадно одобрити. Ја незнам, да ли је ова вијест истинита или не; но пошто до сада није с ниједне стране опровргнута била, и пошто програм, који се до сада службено подржавао, и који је захтијевао успоставу statusa quo ante, нико више озбиљно не мисли бранити, то држим да није немогуће, да би идеја особнога сједињења данас сјутра могла постати готовим чином. У сваком случају пак стоји то, да влада једина може о том пружити сигурно орјентирање. С тога налазим се побуђеним да мога штованога пријатеља министра предсједника питам: какво становиште заузимље напрама овога питања заједнички министар иностраних дјела?

Ако сам се данас видио присиљеним, да се послужим правом интерпелације, разлог је томе једино тај, што сам освједочен, да би онаково ријешење, каково сам споменуо, ако би задобило правну крјепост, са гледишта мира монархије и Јевропе показало се веома штетним. Да и високу кућу освједочим да ме је искључиво тај разлог присилио, да ставим интерпелацију о иностраним питањима, морам молити за дозволу, да смијем ваљано развити моје особне назоре, о том питању. (Чујмо!). Као један од сураднико при берлинском уговору, слажем се душе с мојим тадањим штованим другом, лордом Солсбергијем, који је на другом мјесту дао израза назору, да ово стање, које је берлински уговор створио гледе Источне Румелије, несачињава главни већ подређени дио укупнога дјела кон реса; с друге стране исповиједам такођер без оклијевања, а да тиме не одлоним на ме падајући дио одговорности, да овај створ конгреса бијаше одредба, која је најмање била способна за живот. Таково сматрао сам је ја и прије конгреса, и с тога разлога ја бих желио другчије ријешење. Ја сам био тога мишљења, да би конгрес мјесто Бугарске заокружене свето-стефанским миром, која би својим пространством била погибелна не само за Турску него и за остале народе балканског полуотока, створио мању, али уједно по могућности природним границама ограђену Бугарску, остало пак, што је нужно за заштиту Турске, да би sans phrase Турској остало. У том смислу радио сам све дотле док се нијесам освједочио, да је међу Инглеском и Русијом у тој ствари била створена предходна погодба. Тада није се могло учинити ништа друго, него настојати, да се та нова творба огради што већим гаранцијама. У ту сврху признато је султану право, да у балканским кланцима и на морској обали носа ради утврде и у њих постави турске посаде, као и право именовања часника у народној војсци и жандармерији; на покон бијаше одређена комисија, да за источну Румелију изреди устав, којега практична вриједност, по мојем мишљењу, састојаће поглавито у том, да запријечи таково по тупање с хришћанима, ради којега би ови имали повода да опет дижу тужбе против турске владе.

Од установе берлинскога уговора изведена је само ова, остале не. Турска није подигла ни једне цигле тврђаве, ни у балканским кланцима ни на морској обали. С организацијом толи важне милице (народне војске) и жандармерије, бавила се врло мало. Турска чета у Источној Румелији није држала никаквих, али и у својем властитом подручју у маленом броју. У кратко, Румелија бијаше само на папиру турска провинција, али фактично не. Берлински конгрес предвидио је такођер евентуалност — а како је и било могуће не предвидјети је — да би створени у Румелији ред ствари, могао бити силом нарушен, те се и побринуо за то, што да се у таквом случају учини Он је Турској у §. 16 подијелио право, да нарушени ред успостави војничком силом, под увјетом, да о тој својој одлуци и њезинијем узроцима накнадно обавијести заступнике велевласти столујуће у Цариграду. Турска није се послужила ниједним од ових права. Тако је било могуће, да је одавна већ под руком приправљаној уроти пошло за руком, да у 24 сата прогласи сједињење Румелије с Бугарском. Ја то спомињем само за то, да своје освједочење, да се она већ прије за живот мало способна румелијска аутономна провинција показала немогућом, и да више не може бити наша задаћа, купати успоставити status quo ante, који је и прије тога само на папиру постојао и који се септембарским догађајима сигурно није ојачао, већ мјесто подлоге, која се показала немогућом, и за коју се ни сама Турска не хвата, тражити таково ријешење, које ће имати барем неке гаранције животне способности и трајности.

Ја заиста нијесам вољан признати теорију компенсације (одштете) као праву, најмање у погледу таквих држава, којих се границе међу собом ни недотичу. С друге стране је за ме несумњиво, да таково ријешење, које само интересе оних држава уважује, које су за добро пронашле, да постојеће уговоре раздеру на своју корист, већ за то не може имати трајности, јер су у будућности други заведени, да тај примјер наслиједе.

Ако само уважимо, да Јевропа на Истоку нерасполаже ексекутивном влашћу, да ми ту задаћу не можемо предузети нити је на кога другога пренијети, то је за мене изван сумње, да на истоку само такова ствар обећава трајност, која на основу становитога наравнога равновјесја може се сама собом уздржати. Не мање важно је по нас, да око ријешење које би ми у друштву с Јевропом извести могли, буде поткријепљено условима самодржања, да не будемо накнадно присиљени, да се већим жртвама бранимо од заплета, кога посљедице би смо ми као сусједна држава највише осјећати имали. Ако дакле са овога становишта проматрам споменуто ријешење, то не може постојати опрјека мишљења о том, да је сновано ријешење на темељу особнога сједињења, управо противно од онога, што ми или која друга велевласт, која хоће да има колико толико трајне одношаје на балканском полуотоку, жељети мора. По овој идеји био би на име под турским сузеренством стојећи књаз Угарске уједно и гувернер Румелије, т. ј. онај функционар, од којега у првом реду реду зависи, опредјелити, када ће бити нужно, побринути се за полив турских чета Једна од његових задаћа била би, да турске чете за времена позове у оном случају, кад би се Румелија хтјела опет здружити с Бугарском или прогласити бугарско краљевство.

Но то није једина слаба страна ријешења. Ако се из бурне прошлости балканскога полуотока може изводити историчко искуство, из којега се може и за будућност сигуран закључак створити, а да се небуде требало бојати изненађења у обратном смислу, то је тај да су хришћански владари и хришћански народи, који су стојали под сузеренством Турске, само дотле под њим остали, док им није пошло за руком отрести га се. Пошто је инак, досада барем, турска моћ увијек била много јача, него да би који кнез или да би која провинција имала била изгледа да свој циљ постигни, то је отуда слиједило, да су се досадни кнез или дотична провинција сваки пут нужно се сједињивали с незадовољним елементима, којих је било наћи у турској држави, и увијек се прикључивали оној власти, која је из којега му драго разлога, водила бој против Турске, слагали се или не њихови коначни циљеви.

То је кратка повјест источних заплета у прошлости. Далеко је од мене да двојим о bona fide кнеза Бугарске, но морам инак као несумњиво сматрати, да ће се ово што се је догодило у прошлости, поновити и у будућности упркос најбољој вољи дотичнога владара. У прошлости наиме бијаше васални карактер негдањим одношајима одговарајући и прихваћени међународни положај, и бијаше тим сноснији, јер је постојао у више провинција. Данас је већ сам појам анакронизам. К томе долази, да би бугарс и кнез и бугарски народ били једини, који би сада остали у таковом одношају. По мојем мнијењу једва би он већ с тога разлога могао дуго мирно подносити одношај такове врсте, који се једва може више оправдати. Но ако би упркос свему томе кнез Бугарске са становишта опортунитета то стање неко вријеме и хотио трпјети, то би га његов народ присилно да противно чини. Не требам к томе додати, јер је то јасно, да кнез независне Бугарске евентуално, ако би интересе своје властите земље пред очима држао, може бити добар сусјед Турске. Сузерени кнез не може никада бити добар сусјед, али још мање поуздан гувернер

Реасумирајући речено, то би прихват ријешења, које би у наточ историчких искуства сузеренога књаза Бугарске учинило уједно гувернером Румелије, значио толико, колико књаза са становишта бугарскога присилити на револуцију, те му у његовом положају као гувернера Румелије дати још к томе нужна средства моћи у руке. Да тако ријешење не би било повољно ни трајно, да га нико не би могао узети озбиљно, мислим, да то не требам дуже доказивати. Ако, како сам споменуо, само таква творба може бити трајна, која се може сама собом уздржати, то се може гледе пројектираног ријешења на темељу особнога сједињења рећи, да се оно не само неће моћи уздржати, него да га ни нико други неће моћи уздржати. Ако, дакле уважимо, да ово ријешење појавише се не само заплете не би одстранило, него би свом извјесношћу, до краткога времена нове и веће замршаје изазвало; ако уважимо, да оно не би значило ријешење зала насталих из румелијских неизвјесних одношаја, већ по мом мњењу проглашење источнога питања у перманенцији: то мислим да сам довољно образложио за што сам се осјећао дужним, да захтјевам разјашњење о становишту, које спољно министарство заузима у овом питању.

Што сам то учинио сада а не касније, разлог је тај, што сам се бојао, да ћу

дао је оставку на службу, године 1826, која му је била и уважена. Тада је оставио Петроград и отишао на живљење у Калугу к' својој кћери, која је била удата за тамошњим губернатором књазом Обољенским, ђе је и умрио 13 фебруара 1829 године.

Ђорђе Александровић био је човјек врло паметан, изображен и благородан у правоме смислу ријечи. У књижевности особито је познат својијем пјесмама које су пунане осјећаја и простоте. Његова пјесма „Изаћи ћу на рјечицу“ („Выйду я на рѣченьку“) облећела је за кратко вријеме сву Русију. Остале пјесме Нелединскога, као „У кога је душевна сила“, „Ти ми велиш да будем равнодушан“, имале су такође велики успјех. Неледински је оставио неколико превода из познатијех француских пјесника: Томаса, Флоријана, Лафонтена и Вољтера, али ови преводи нијесу имали особитога успјеха. Из Вољтерових дјела превео је цијелу трагедију „Запру“.

Књижевни радови Нелединскога били су разбачани по различним журналима и зборницима. Тек 1850 скупио их је и издао Смирдин, у једној књизи са сачињењима барона Дељвига. Неледински је написао и ону знамениту молбу Државнога Савјета, Сената и Синода цару Александру I. у којој су га молили да прими назив „Благословенога“, и да му се подигне споменик.

Кнез И. М. Долгоруков.

Кнез Иван Михаиловић Долгоруков, потомак рођенога брата кнеза Јакова Тодоровића, знаменитога и истинитога помоћника Петра Великога, а унук кнеза Ивана Алексијевића, љубимца Петра II., родио се је 7 априла 1764 године у Москви. Учио се је најпријед код куће, а послије у московскоме универзитету. Први његов књижевни покушај био је превод из књиге. Мерсјеове „Les Songes philosophique“ Превео је ово још кад је био студент универзитета, а наштампао је године 1780. Пошто је свршио учење у универзитету ступио је на војничку службу као офицер у московски пјешачки пук. Двије године послије тога био је преведен у гарду у Симеоновски пук ђе је, године 1785, био произведен у чин поручика, а године 1788 у чин капетан-поручика. Године 1790 повишен је у чин капетана, а у почетку 1791 године оставио је војничку службу са чином бригадира. Прва његова штампана пјесма била је пјесма „На смрт Горића“ који је погинуо при јуришу на Очаков, године 1787. Пјесма је била написана исте године, али је наштампана идуће 1788 године, као додатак при „Московским вједомостима“. Године 1787 Долгоруков се је оженио са Евђенијом Срђевом Смирновом а године 1791 био јо назначен за вицегубернатора у Пензу. Живот у Пензи послије сјајнога столичнога петроградскога живота, није могао задовољити Долгорукова који је љубио забаве и свјецки живот, али је имао добре послѣдице за службу јер је са свом вољом пријенуо за службене послове важност којијех он је врло добро разумијевао. Између познанства која је учинио у Пензи особото му је било по души познанство са фамилијом Загоскиних, оца и мајке познатога доцније романиста М. Н. Загоскина, автора „Ђорђа Милославског“ и „Рослављева.“ Прво његово стихотворење, написано у Пензи, била је његова посланица „К Швајцару“ која је обратила на себе пажњу оригиналношћу свога садржаја. Године 1795 написао је философску оду „Каминъ въ Пензѣ“ (Одаклија, о њиште у Пензи) која је стекла добро име. Исте године написао је „Посланицу к'судбини“ у којој пребира игру судбине с'људима и народима те укорава судбу зашто му је присудила толико промјена у животу. У потоње дане свога службовања у Пензи Долгоруков је претрпио много неприлика, али при свему томе продржао се је на службу до смрти царице Екатарина II. која није љубила рјешавати судбене чворове по примјеру Александра Македонскога. Тај час пошто је ступио на владу Павле Петровић Долгоруков је био удаљен са службе и, послѣ тога, преселио се је у Москву. Године 1797 био је опет примљен на службу у московску контору од соли, са чином правога статскога савјетника. Овђе је написао, године 1798, комедију „Очајање без печали“, и оперу „Љубавно мађиоништво“, а при свршетку године пјесму „1799-година“. 1802 године Долгоруков је наименован за губернатора Владимирског, а 1804 дарован му је чин тајнога савјетника. Свршетком исте године умрла му је жена, коју је веома љубио, и која му је била анђелом утјешитељем у грким часовима његовога живота. Своју жену оплакао је у пјесмама које је написао у течају времена свога удовства, а издао их је 1808 године под насловом „Сумрак мога живота“. Не гледајући на то што је Долгоруков тако оплакивао своју жену — није прошло но само три године, од њене смрти, а Долгоруков се је оженио са Аграфеном Алексијевом Безобразовом, а по првоме мужу Пожарском. 25 августа и. г. био је одликован орденом св. Ане I. степена. Ово је био први и послѣдњи орден којега је Долгоруков добио за своју тридесетогодишњу службу. 23 марта 1812 године Долгоруков је ослобођен од службе. Послѣ овога вратио се је у Москву, али ни тамо није могао дуго остати, јер се већ у то вријеме бјеху примакли Французи к' Москви. Августа 31, године 1812, фамилија Долгорукових оставила је Москву, а 2 септембра и. г. заузели су је Французи. До свршетка сентембра Долгорукови су проживјели у московско село Никољско, а за тијем преселили су се у Владимирску губернију, у село Шују. Овдје је Долгоруков написао пјесму „Плач над Москвом“. Послѣ ослобођења Москве Долгорукови су се вратили опет у село Никољско. Цијелу 1813 г фамилија Долгорукових провела је у путовању: час у Ни ољско, час у Нижи Новгород, а час у Шују Тек свршетком 1813 год. Долгорукови се стално настанише у Москву. Послѣдње дане провео је Долгоруков у Москву бавећи се књижевним радовима. Једна од послѣдњих његових пјесама била је пјема „Поглед старца на залазеће сунце“, која је проникнута печалним предосјећањем близе смрти. Књаз Иван Михаиловић умрио је 4 децембра 1823, сахрањен је на гробљу Донскога манастира.

„Долгоруков се не може убројити међу књижевницима првацима“, говори његов животописац, „али можемо га убројити међу оне пјеснике који никога не имитирају и којијема нико не може имитирати јер имитација може узети форму, али никада не може усвоити дух. Форма његових пјесама није оригинална, а није ни сјајна, али дух — то је дар природе који се не може предавати другоме.“

Сачињења књаза Долгорукова издавана су четири пута. Три прва издања издаје сам под насловом „Биће срца мога („Бытіе сердца моего“), прво издање Москва 1802; друго изд. М. 1808; треће изд. М. 1818. Четврто издање издао је књигопродаваоц Смирдин под насловом: „Подмлатак сачињења Долгорукова (књаза Ивана Михаиловића) Петроград 1849.

Свршетак I-ог периода, наставиће се II-ги период.

кашње доћи у такав положај, да би можда накнадно морао критизирати готов чин, што би моме поступку могло дати такав начелни или управо особни опозиционални карактер, што није ни из далека у мојој намјери. (Одобравање).

ЧИТУЉА.

Примили смо овај тужни лист:

Српска православна црквена општина у Земуну јавља тужну вијест, да је господин

Др. Јован Суботић,

њен предсједник и посланик на српском народно-црквеном сабору, народни заступник на сабору краљевине Хрватске и Славоније, члан делегације, члан „Матице Српске“, српски књижевник и пјесник, адвокат, притежатељ царско-руског ордена свете Ане 2. степена за заслуге и т. д. и т. д., након кратког боловања јутрос у два сата у Земуну лако преминуо.

У Земуну 16, (28) јануара 1886.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНА ОПШТИНА ЗЕМУНСКА.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 25 јануара.

(† Др. Јован Суботић). Као што смо извијештени, састаће се вечерас или сјутра одбор цетињске читаонице да вијећа о начину, како да изјави своје саучешће у жалости свега народа српског за покојнијем, тако ненадно и, послије седамдесет и више година живота, ипак прерано преминулијем, вриједнијем књижевником својијем. Предложиће се да одбор читаонице изјави своју жалост у писму покојниковој породици, упућеном тужној удовици, чувеној и дичној српкињи гђи Савци уд. Суботићки, сестри дра Мих. Полита-Десанчића. Уједно ће се изнијети предлог да цетињска читаоница приреди парастос у спомен покојноме књижевнику овдје на Цетињу и да се тога ради обрати молбом Његовом Високопреосвештенству г. митрополиту Митрофану.

Ми ћемо што скорије донијети, у колико нам простор ласта буде допустио, животопис и опис погреба великога покојника.

(Поздрави Гледстону). Као што чујемо, послаће грађани Уциња брзојавну честитку новом старјешини владе Вел. Британије, г. Е. Гледстону, који је с онаком драгом вољом допринио да Уциń припадне Црној Гори.

Исто су тако наумили учињести и грађани Цетиња.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 5 јан. — Ове недјеље за прве 5 дана имали смо јаки југ са кишом и узбуњеним морем па иза тога средњи вјетар са истока и буру од истока.

Дубочина на улазак ријеке непозната, јер није било могуће због великог мора ни приближити се ужњу Бојане.

Доједриште:

Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 12, кап. Мустафа Али, из Обота, празан, за Медову.

Траб. црн. „Лучиета“, тон. 29, кап. Усеин Фазли, из Обота, крцат за Медову.

———

Уциń, 12 јан. — Ове недјеље имали смо вјетрове од II. и III. четвртца јаке и умјерене, облачно и киша, и море узбуркано.

———

Бар, 16 јан. — Имали смо два дана лијепа времена, опет имамо јужна времена с кишом, и море узбуњено.

Барометар 77 значи да ће боље вријеме.

Стање температуре Р. 11.

14 јан. на повратку из Крфа и Арбаније дође ауст. уг. пароброд „Јонио“, кап. Морети, који је окасниo около 30 сати, узрок рђавог времена, и исти није пристајао у Медову из истог узрока. У ову луку искрца неколико пасаџијера и терета и крену у јутро на 15 ов. м. за Далмацију и Тријешће.

16 јан. дође из Тријешћа пароброд аус. уг. „Делфино“, кап. Верзи, су неколи о пасаџијера и терета за ову луку, тек сврши посао исто јутро крену пут Арбаније и Крфа.

———

Св. Никола, 12 јан. — Ове недјеље имали смо вјетрове од II. кв. бусоле, јаке и средње са великом кишом и узбуњеним морем

Дубочина на улазак ријеке непозната, јер није било могуће због великог мора ни приближити се ужњу Бојане.

Доједриште:

Траб. црн. „Зејтуније“, тон. 12, кап. Мехмед Тафик, из Обота, крцат за Медову.

Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Брахим Зенел, из Обота, празан за Медову.

———

Бар, 21 јануара. — За два дана имали смо лијепа времена опет вјетрови од II. квадранта с кишом и море узбуњено.

Барометар 76.

Стање температуре Р. 11.

Вратио се из Крфа и Арбаније пароб. аус. уг. „Делфино“ кап. А. Верзи, су неколико путника и терета за ову луку, у јутро 21 јан. крену пут Далмације и Тријешћа.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Течајем прошле 1885 год. друштво Цетињске Читаонице примало је бесплатно слиједеће листове: „Московскија Вједомости“, „Р. Вјесник“, журнал „Н. Времја“, „Руе“, „Њива“, „Живописноје Обозреније“ и „Извјестија Славјанскаго Благотворителнаго Обштества“.

Друштво Цетињске Читаонице на посљедњој својој скупштини изразило је дотичној г. г. дародавцима своју најтоплију благодарност и једногласно закључило, да им се овијем јавно захвали.

Цетиње, 22 јануара 1886.

Управа.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Госп. Ф. Радичевић, протођакон митрополије црногорске, даровао је библиотеци Цетињске Читаонице 17 комада врло лијепих, добрих и корисних књига.

Управа Цетињске Читаонице нашла се тијем побуђена, да г. Раличевићу изрази овдје своју највећу благодарност и признање на таквом лијепом родољубљу и пожртвовању.

Цетиње, 22 Јануара 1886.

Управа.

Књижевни огласи.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

„ТЕЖАК“.

Орган српског пољопривредног Друштва изашао је први број, за јан. тек. год., са овом садржином:

1. Од уредништва.
2. Размишљања о нашим шумама и њиховом уређењу, пише Љубомир Кујић.
3. Храњење говеда у Ин леској.
4. Воћке не треба дубоко садити.
5. Избор подесних воћака за башту.
6. Из једног пољ привредног путовања од Прага до Колина у Чешкој.
7. Биљешке: Со за пилеж. Сјеме од глога старом маслу повратити укус. Правила за куповање кромпира за јело. Клупа за сортирање воћа. Како утиче храна на доброту свињског меса. Још један начин да зелено воће вјештачки сазри. Кад свиње изгубе прохтјев за јело. Креч за брескве и остало кошгичаво воће. Заштита птица у њемачкој. Да се позна вино кад је бојено. По чему се разликују старе гуске и патке од младих. Скупи коњи. Да се воћке и друго дрвеће приме и без жила. Да краве пресуше. Гушобоља (дифтеретис) код пилежи. Не бацајте кости. Жир за пилеж. Да се откинути цвијет одржи свеж. Прогрушано млијеко. Цибра као ђубре.
8. Гласник: Извјештај о обрту на пијаци пештанској. Сенске пресе. Општински кошеви. Промјена министра народне привреде. Двадесетогодишњица земљодјелско-шумарског завода у Крижевцу. Школе за плетење котарица и дворештво. Вести из Босне. Избор у Инглеској †† Ђорђе Топузовић и Панта Јовановић.
9. Подлистак: Кестен (коштан).
10. Јануар за пољопривреднике, од Косте Црногорца.
11. Дописи: Из Поже е.
12. Објава за сјеме и огласи (на корицама)

Овом свеском „Тежак“ почиње своју седамнајсту годину. Колико је за прошлих шеснајест година остао вјеран своме задатку, да ли и уколико је могао да послужи пољопривредном напретку у земљи, биће времена кад ће се то цијенити. Толико само може се примијетити да „Тежак“ из године у годину не изостаје у тежњи да умну потребу, како више тако и мање образованог пољопривредника подједнако и што боље подмирује. На том путу он ће и даље гредити.

Данас је већ пречишћено питање, — да никаког, па ни пољопривредног напретка и бољитка нема без науке — образовања, договора, — удружења. Учинимо дакле, да „Тежак,“ овај, за сада једини пољопривредни лист у српству, буде на све стране наше домовине, од најодличнијег двора до најсиромашније колебе носилац идеја и науке који стварају пољопривредни напредак. А цијена његова тако је малена, према садржини и обиму, што он даје, да имање имућнијем, а толи богатијем пољопривреднику, може бити сваког мјесеца редовни кућни гост. Свештеници и учитељи ваљали би у овоме да предњаче; а ни једна општина сеоска, па ни варошка, читаоница, па онда и крчма по селима, не би требала да буде без „Тежа а“. — Пријатеље пољске привреде, који су у непосредном додиру са народом молимо да се заузму за што већи број претплатника.

Цијена је:

На годину	(12 бројева)	8 динара	(8 фор.)
„ по год.	(6 „)	4 „	(4 „)
„ четврт	(3 „)	2 „	(1 „)

Новац ваља непосредно шиљати на адресу друштва. Српске поште носе друштву писма и аманете бесплатне. Но може се и код пошта претплатити што је у неку руку најбоље, јер се тако лист најтачније прима.

Српско пољопривредно друштво.

———

Заступник уредника

Паја Т. Тодоровић.

(1—3)

ОБЪЯВЛЕНІЕ О ПОДПИСКѢ

на

ИЗВѢСТІЯ

С.-ПЕТЕРБУРГСКАГО

СЛАВЯНСКАГО

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНАГО

ОБШЧЕСТВА

ВЪ 1886 ГОДУ.

ГОДЪ ТРЕТІЙ.

Съ октябрскаго номера 1885 года „Извѣстія С.-Петербургскаго Славянскаго Благотворительнаго Общества“ переходятъ въ завѣдываніе новой редакціи. „Извѣстія С.-Петербургскаго Славянска о Благотворительнаго Общества“ есть прежде всего органъ этого самаго Общества, слѣдовательно перемѣна въ лицахъ не можетъ означать существенной перемѣны ни въ цѣляхъ, ни въ характерѣ изданія. Новая редакція будетъ продолжать дѣло, начатое старой, будетъ стараться знакомить читателей журнала въ краткихъ очеркахъ съ состояніемъ славянскихъ земель, съ явленіями жизни славянъ, преимущественно умственной, будетъ стараться выяснять въ своихъ статьяхъ взгляды, раздѣляемые Обществомъ, что необходимо и для живѣйшаго Общенія между различными славянскими землями, и для развитія славянскаго сознанія въ русскомъ обществѣ. Такія статіи встрѣчали на страницахъ его читатели. Вмѣстѣ съ этими помѣщались и будутъ помѣщаться статьи по разнымъ вопросамъ славяновѣдѣнія.

Журналъ нашъ въ каждомъ почти номерѣ представлялъ до сихъ поръ корреспонденціи изъ разныхъ славянскихъ странъ. Новая редакція надѣется сохранить всѣхъ старыхъ корреспондентовъ а можетъ быть и пріобрѣсти новыхъ.

Отдѣлъ библіографіи, существующія съ самаго начала изданія, новая редакцій постарается вести съ возможной полнотой и своевременностью.

Редакція, насколько возможно при разныхъ условіяхъ, будетъ заботиться о своевременномъ выходѣ книжекъ.

Условія подписки на „ИЗВѢСТІЯ“ въ 1886 году:

Въ 1886 году »Извѣстія« будутъ выходить ежемѣсячными выпусками въ три печатныхъ листа.

Программа I. Дѣйствія С.-Петербургскаго Славянскаго Благотворительнаго Общества и другихъ Славянскихъ обществъ въ Россій и заграницей. II. Славянское обозрѣніе. III. Славянскія библіографическія извѣстія. IV. Объявленія.

Подписная годовая цѣна для всѣхъ подписчиковъ безъ различія

въ Россіи и за-границей, съ доставкой и пересылкой,

ДВА РУБЛЯ.

Срокъ годовой подписки считается съ 1-го Января 1886 года.

Подписка принимается

въ С.-Петербургѣ, въ помѣщеніи „С.-Петербургскаго Славянскаго Благотворительнаго Общества“, на площ. Александринскаго театра д. № 7.

там же

можно получать „ИЗВѢСТІЯ“ 1884 и 1885 годовъ по **два рубля** за годовой экз. *Отдѣльные нумера „Извѣст й“ по 30 коп.* будутъ продаваться въ книжныхъ магазинахъ „Новаго Времени“, въ С.-Петербургѣ и Москвѣ, и въ Славянскомъ Обществѣ.

Редакторы:

К. Н. Бестужевъ-Рюминъ

И. Г. Моравекъ.

(2—3)

Износимо у потанкости рачун грађевине Зетскога Дома, да свакоме буде јасно зашто је што потрошено и коме исплаћено на признанице.

Разни Трошкови око зидања „Зетскога Дома“.

Мјесец Април 1884.

Б. д.		Ф. н.
30 $^{2}/_{4}$	Пошти за једно писмо Лазару Гају због дрвенарије 10 н. — а Јову Терзовићу због погодбе 5 н.	— 15
„	Државној апотеци за једну медицину за маску . . .	1 —
„	Лазару Марковљанину за офит куће ђе маске стоје и то од $^{1}/_{3}$ до $^{1}/_{4}$, мјесечно по 8 ф. и 16 н. — за март	8 16
31 „	Мићу Шабовићу за један камен који се посла на гроб споменика Бранку Радичевићу а без другије трошкова и за путнине	18 36
„	Иву Мићунову те по наредби посла човјека на Дубовик за мајстора од клачине . .	— 34
$^{5}/_{4}$	Марку Ивову Ивановићу за 7 дана те чува тамничаре који радише на „Зет. Дом“ и то до $^{5}/_{4}$. плаћено . . .	7 —
32 $^{26}/_{4}$	За 1569 литара виша за маске и волове по $4^{1}/_{2}$ и по 5 цв. 100 литара, — чини . . .	24 98
33 „	Нику Крстову за 100 бургија те наостри у 3 нећеље по 3 за једну цванцику . . .	11 32
34 „	Марку Крцетину те купи руче 4 бремена виша за на Ријеку кад коњи путују за догон тигала, а преко Ника	2 88
35 „	Марку Никову за конопи и броке због ћерања тигала да се не ломе	— 80
36 „	Г. Рамадановићу за паковање и навла за један кам те се посла у Карловце . . .	22 70
„	Петру Марковљанину тамничару који гони маске на Ријеку и тигле догони, дато му за једне опанке	1 02
„	Марку Крцетину за маст те се кола подмаживају . . .	— 34
$^{30}/_{4}$	Марку Крцетину плату за мјесец Април	25 50
„	Нику Новакову плату за мјесец Април	30 —
„	Лазару Марковљанину за афит куће за Април	8 16
37 $^{20}/_{4}$	За 288 литара виша те купова г. В. Вулетић за рачун „Зетског Дома“	5 31
38 „	За 369 литара виша те купова Нико Новаков као рачун	6 25
„	За једну депешу те се јави у Нови за Јована Терзовића	— 88
39 „	Ђовану Тељу повјерљанту у име накнаде, задржавајући га због контракта, даде му се	10 —
40 „	Марку Станишину и Драгу Перишину за 2000 палах по 6 новч. — чини	120 —
41 $^{28}/_{4}$	Јовану Пиперу за карту, пера, мало конопа за увеживање Тигала и мало ћилима за пустине воловске, свега као рачун	3 57
	Фор.	308 72

Одбор за грађевину „Зетскога Дома“

Предсједник одбора:

Ф. Петровић

Чланови:

Ш. Поповић, В. Вулетић, Ш. Огњеновић, Ш. Кустудија, Ј. Пипер.

Уредник и издавалац **Божо Новаковић**

Државна штампарија